

Forebyggelse af stik- og skæreskader

Program

- Risikovurdering
- Sikkerhedskultur
- Arbejdsprocedurer
- Kanylebokse
- Ved stik- og skæreskade
- E-læringskursus
- Lokale forhold
- Tag emnet op løbende

Gi' din næste det bedste

Forebyggelse af stik-/skæreskader

- Kategoriser jeres ulykker – fx oprydning, kirurgiske procedurer, afhentning af affald (kanylebokse eller affaldssække), rengøring (kanyle på gulv), klargøring af seng, brugte kanylers vej til kanyleboks osv.
- Registrer nærved-ulykker.
- Vær omhyggelige med beskrivelse af hændelsesforløb og analyse af ulykker
- Gå i evt. i dialog med andre relevante afdelinger – start på ledelsesplan.
- Sæt afdelingsnavne på kanylebokse og evt. også affaldssække så de kan spores.
- Overfyld aldrig kanylebokse.
- Kig på arbejdsgange, indretning og procedurer.
- Lav en risikovurdering - drag læring af evt. tidligere ulykker og nærved-ulykker.
- Involver alle ansatte – ikke kun arbejdsmiljøorganisationen.
- Forebyggelse af stik- og skæreskader er en proces – tag emnet op løbende fx på p-møder og ved introduktion af nye medarbejdere.

Risikovurdering

Risiko udtrykkes som en kombination af **konsekvensen** af en begivenhed og **sandsynligheden** for at den forekommer.

LOVGIVNING

Inden en virksomhed

- tager et teknisk hjælpemiddel eller en maskine i brug,
- indfører nye arbejds gange/opgaver,
- bygger om/bygger nyt

skal det kontrolleres, at arbejdsopgaverne kan udføres uden risiko for de ansatte.

Sikkerhedskultur & løbende risikovurdering

- Udarbejd gode procedurer
- Undgå usikre arbejdsteknikker
- Sørg for god introduktion og oplæring
- Forbered og gennemtænk situationen
- Hold fokus på opgaven
- Forstyr ikke kolleger
- Tilkald hjælp ved urolig patient/beboer/borger

Usikre arbejdsteknikker

- Uopmærksomhed
- Påsætning af hætte på kanyle
- Opsamling af brugt instrument
- Adskillelse af instrumenter
- Stik ved kassering af skarpe instrumenter i kanyleboks
- Brug af fingre frem for instrumenter
- Stik på brugte, efterladte instrumenter
- Stik forårsaget af kollega

Påsætning af hætte på kanyle

Branche
Fællesskab
Arbejdsmiljø
Velfærd og Offentlig administration

Ifølge EU Direktiv er det ikke lovligt at sætte hætte på kanyle

Kanyleboks

- Kanyleboksen skal være i umiddelbar nærhed af opgaven
- Kanyleboksen skal være anbragt sikkerhedsmæssigt forsvarligt
- Der skal være kanylebokse i alle relevante rum
- Kanyler o.l. skal direkte i kanyleboksen efter brug
- Kanyler må ikke efterlades i lommer, på sengen eller tabes på gulvet
- Sæt aldrig hættten tilbage på kanylen
– heller ikke når kanylen er ubrugt.

Tænk på dine
kollegers
arbejds miljø

Kanylebokse

- En kanyleboks skal være samlet og lukket korrekt ved kassering
- Kanylebokse skal udskiftes, når markeringen er nået
- **Alle** er ansvarlige for udskiftning af fyldte kanylebokse
- Størrelsen på kanyleboksen skal svare til opgaven, så bortskaffelsen er forsvarlig
- Vær opmærksom på mulighed for kanyleaftræk i boksens låg

Sikre arbejdsrutiner før proceduren

- Placer kanyleboksen umiddelbart ved siden af patienten.
- Tjek, at der er plads i boksen.
- Hav alt, hvad du skal bruge, klar og inden for rækkevidde.
- Vær fortrolig med proceduren - nyansatte introduceres grundigt.
- Overhold de procedurerelaterede retningslinjer:
Brug konsekvent handsker, maske og visir, hvis der er risiko for stænk eller sprøjt - uanset hvem patienten er.

Under proceduren

- Vær fokuseret
- Få assistance til urolige patienter
- Informer patienten - både før og under proceduren
- Sørg for god kommunikation, når flere arbejder sammen
- Hold altid hænderne bag nålespidsen
- Anvend sikkerhedsinstrumenter, hvis muligt

Efter proceduren

- Sæt aldrig hættten på kanylen efter brug – eller på ubrugte kanyler
- Engangsinstrumenter skal altid direkte fra patient til kanyleboks – uden mellemstationer.
- Undgå så vidt muligt at adskille instrumenter før kassering.
- Hvis det er nødvendigt, så undlad at bruge fingrene.
- Hold arbejdsområdet ryddeligt
- Tabte instrumenter samles op med pincet, tang eller lignende.
- Pres aldrig affaldsposer sammen med hænderne

Gi' din næste det bedste

Under proceduren – kirurgi

- Hav så få hænder i operationsfeltet ad gangen som muligt
- Brug konsekvent instrumenter frem for fingre
- Vær varsom med palpation i dybden, når der samtidig er skarpe instrumenter eller knoglefragmenter i operationsfeltet.
- Sørg for god kommunikation med kollegerne – sig "kniv", "nål" eller andet, når instrumenter placeres på assistancebordet
- Brug stump instrumenter, hvor det på nogen måde er muligt - fx Stump saks, suturnåle osv.

Kirurgiske procedurer

- Opret en sikker zone (neutralzone) til skarpe instrumenter. Det kan eventuelt være en plastikbakke
- Brug neutralzonen til at lægge knive samt andre stikkende og skærende instrumenter til kirurgen
  - altså ikke fra hånd til hånd.

Warwick instrumentbakke, blå, 270x150x30mm
- Ikke steril, men kan steriliseres

Kirurgiske procedurer

Sikkerhedsæske

- Sikkerhedsæsken (safetyboksen) anvendes til brugte knive/skalpeller og nåle/kanyler
- Brugte sikkerhedsæsker bortskaffes som klinisk risikoaffald

Med sikkerhedslås

BOXLOCKS

Gi' din næste det bedste

Ved stik- og skæreskade

Baggrund

Efter uheld med gennemtrængende stik eller snit, stænk i øjne eller på slimhinder med blod eller vævsvæsker, kan der fx være risiko for smitte med hepatitis B, hepatitis C eller HIV

Efter uheld skal man

- Vaske grundigt med vand og sæbe
- Desinficere med håndsprit med ethanol 70-85% eller hospitalssprit 70%
- Har man fået blod eller vævsvæsker i øjne, mund eller åbne sår, skylles med rigeligt øjenskylllevæske, saltvand eller vand fra hanen
- Stikskaden anmeldes som en arbejdsulykke: Man skal derfor kontakte sin arbejdsmiljøgruppe

E-læringskursus i Plan2Learn

- Ligger i Plan2Learn – søg på "stik"
- Er gratis at tilmelde sig
- Er udviklet af Region Hovedstaden
- Man kan tilmelde sig under forskellige enheder – det meste er identisk under hver enhed - ikke alt er relevant for alle
- Spørgsmål efter hvert emne
- Se det gerne sammen med en kollega
- Se det evt. til P-møde, fx fordelt over flere møder
- Anbefal kurset til andre relevante afdelinger

Kursus i Plan2Learn

📺 E-læring

← Stik og skæreskader (RHG) 🔗

NY TILMELDING

Formål Stikskader er forbundet med stor usikkerhed, da man sjældent kender patientens smittestatus, og har ofte store psykiske konsekvenser for de involverede. På årsbasis er der stadig over 350 t... [Læs mere](#)

TILMELDT (25-04-2025)

Hold: Selvalgt, alle ansatte TILMELDT (25-04-2025)

Skjul

Tilmeldt: 25-04-2025 kl. 09:24

E-læring

Hvis der er obligatorisk e-læring på holdet skal det gennemføres før du kan gennemføre holdet.

Titel	Score %
📺 Undgå stikskader OBLIGATORISK NY	Ingen data Afspil

Afmeld

Ret tilmelding

Stik Og Skæreskader

Se dine samlede noter

Oversigt

Obligatoriske emner

Anbefalede emner

Procedurer med særlig risiko for stikuheld

Giv eksempler på procedurer og arbejdsgange i jeres arbejde, som indebærer særlig risiko for stikuheld.

Sådan kan vi nedsætte risikoen for stikuheld

Giv forslag til hvordan risikoen kan nedsættes mest muligt, fx ændring af arbejdsrutine, undervisning m.m.

Eksempler på uheld i afdelingen

Uheldsbeskrivelse:

Løsningsforslag:

Hvis uheldet sker – hvad så?

Hvor finder I jeres lokale retningslinjer for forholdsregler ved stikuheld?

Tag emnet op løbende

- Man skal blive ved med at arbejde med forebyggelse
- Vær grundig ved introduktion af nyansatte – både unge og ældre
- Hold fokus ved personalemøder
- Gennemgå evt. ulykker grundigt – hvad kunne der have været gjort for at forebygge?
- Lav kampagner
- Hav vedvarende samarbejde med andre relevante afdelinger
- Kig efter risikofaktorer og registrer nærved-ulykker
- Saml på forbedringsforslag

Kritisk gennemgang af indretning, procedurer og instrumenter

- **En opgave for arbejdsmiljørepræsentanter og ledelsen**
- Er personlige værnemidler (handsker m.m.) let tilgængelige, og i rette størrelser?
- Er der gode kanylebokse? Er de der, hvor de skal bruges? Kan de flyttes med hen til patienten?
- Er der klare retningslinjer for tømning af kanylebokse?
- Har operationsstuen borde e.l., som kan fungere som sikre zoner under operationer?
- Findes der procedurer eller arbejdsrutiner, der indebærer særlig risiko for stikuheld? Kan de erstattes af mere sikre procedurer?
- Bruger I instrumenter, der særligt hyppigt forårsager stikuheld?
- Bør de erstattes af andre og mere sikre instrumenter? Findes der relevante sikkerhedsinstrumenter?